

Izbija v akcijah
na 11. uri dopoldne.
Rokopisi se ne vr-
čajo. Netrankovane
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu zna-
za celo leto 4 kron.
za pol leta 2 kron.
Za manj premožne
za celo leto 3 kron.
za pol leta K 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za drugo-
deležev izven Avstri-
6 K.

Rokopise sprejema
„Narodna tiskarna“
v Gorici, ulica Ver-
turini št. 9.

Naročnino in na-
znanila sprejema
upravištvo v Gorici.
Semeniška ulica št. 16
Posamezne številke
se prodajajo v toba-
karnah v Šolski ulici.
Nunski ulici, na Jo-
sip Verdijevem te-
kališču nasproti me-
stnemu vrtu in na
Korenjskem bregu
(Riva Cornò) št. 14
po 8 vin.

Oglasi in poslanice
se računijo po peti-
vrstah, in sicer: če
se tiska enkrat 14
vin., dvakrat 12 vin.,
trikrat 10 vin. Več
krat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Italijansko vseučilišče.

Italijani in Nemci so bili skoro do zadnjega časa edina naroda v Avstriji, ki sta, dasi si tuja po krvi, živela v velikem prijateljstvu med seboj. Italijani so podpirali z vsemi svojimi močmi nemško gospodstvo nad Slovani; kot plačilo za to uslugo so pa dobili popolno oblast v Trstu in Dalmaciji.

V zadnjih treh letih pa so se začele te prijateljske vezi rušiti. Italijani so zahtevali za se italijansko vseučilišče v Trstu. Tej zahtovi svojih zaveznikov Nemci, ki hočejo sezidati nemško državo do Adrije, niso hoteli ugoditi. Po dolgotrajnem boju je poskusila vlada Italijane odškodovati z ustanovitvijo pravne fakultete v Inomostu.

Ker se je otvoritev italijanske pravne fakultete v Inomostu izvršila tako „slovesno“ s samokresi, koli, kamenjem in pustošenjem, je bila vlada primorana jo zapreti.

Italijani zahtevajo sedaj z vso silo italijansko vseučilišče v Trstu, prirejajo se demonstracije v to svrhu, in preteklo nedeljo se je vršilo v Trstu veliko zborovanje laških županov in različnih zastopnikov, ki so se izrekli za italijansko vseučilišče v Trstu.

Primorski Slovani mirno gledajo te izgrede; a dovolili ne bodo, da se vzdigne v Trstu italijansko vseučilišče, dokler ne bodo imeli svojega slovensko-hrvatskega vseučilišča.

Zastopniki primorskih Slovanov so se na svojem sestanku v Trstu leta 1904 soglasno izrekli proti italijanskemu vseučilišču v Trstu ter izjavili, da ako bi vlada pri vsem tem hotela ustanoviti ital. vseučilišče v tem mestu, bi v to pri-

volili edino le pod pogojem, da se istočasno ustanovi v istem mestu tudi slovensko-hrvatsko vseučilišče, oziroma da se ustanovi utrakvistično slovansko-italijansko vseučilišče.

Če tudi bi primorski Slovani to dosegli, bilo bi še vedno dovolj razlogov proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu in to radi tega, ker Trst ni primeren kraj, kjer naj bi uspevala italijanska visoka šola.

Ker so razlogi, iz katerih zahtevajo Italijani ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu skoro izključeno politični, ne bilo bi njihovo vseučilišče toliko središče omike in prosvete, kolikor ognjišče silovite agitacije italijanskih neodrešencev in kraj za protiavstrijsko delovanje.

Dokaz za to so nam razmere, ki vladajo sedaj v Trstu, ki pa so premalo znane, ker ima vlada strah, jih spraviti v javnost in s tem žaliti in razburiti svoje italijanske varovančke.

Duh, s katerim je prepojena tržaška javnost, je protiavstrijski. Vsakemu so še dobro v spominu bombe, katere je našla policija pred nedavnim časom v italijanskem telovadnem društvu in javna tajnost je bila, da so bile namenjene prejšnjemu cesarskemu namestniku. Dokaz za našo trditev je kazenska obravnava radi razžaljenja cesarja, ki se je vršila pred par tedni v Trstu in končala z obsodbo veliko oseb, ki so skoro izključno sami italijanski vseučiliščniki. Takih in enakih dejstev bi lahko navedli še mnogo; veliko pa se jih prikrije s plaščem ljubezni od strani vlade.

Najjasnejši dokaz za protiavstrijsko mišljenje večine tržaških Italijanov pa nam podaja v Trstu izhajajoči dnevnik „Piccolo“, ki je glasilo vladajoče stranke

v Trstu in Primorju. Ta list piše o laškem kralju kakor o svojem, mej tem ko poroča o našem cesarju kot o kakem tujem vladarju. In to zdi se pristašem vladajoče stranke nekaj samo ob sebi umljivo.

Da se kaj takega more goditi v mestu, v katerem ima svoj sedež cesarski namestnik, mogoče je razumeti le tedaj, če se pomisli, da je v Trstu ogromno število pravih italijanskih podanikov, da so cele vrste ljudi kakor brivci, hišniki itd. skoro izključno Italijani iz kraljestva, da so vsi uslužbenci in uradniki pri mestni upravi navdušeni podaniki laškega kralja. Da, še celo v avstrijski ladjedelnici so visoki in nizki uslužbenci po pretežni večini Italijani iz kraljevine.

Če pa ima kedo še toliko ljubezni do Avstrije v sebi, da javno izpove, da s takim mišljenjem in delovanjem večine ni zadovoljen in skuša celo proti delovati, tedaj se vzdigne vsa tržaška irredenta proti njemu, ki ga proglasi za nepatrijota in ga skuša moralno in materijelno uničiti.

Kot dokaz naj nam zadostuje dejstvo, ki se je izvršilo pred par dnevi v Trstu.

Prejšnji župan tržaški dr. Dompieri je velik nasprotnik tržaških irredentovcev in židov. Pri zadnjih demonstracijah razbili so mu irredentovci stekla na oknih in delovali so toliko časa pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Trstu, da naj prepove dr. Dompieru prihajanje v gledališče Verdi, da je resislavna c. kr. avstrijska policija dobremu Avstrijcu to prepovedala, in s tem ugodila želji protiavstrijskih irredentov.

Ljubezen do Avstrije nam ne bo pustila nikdar, da bi glasovali za italijansko vseučilišče v Trstu, kjer bi se nahajala učeča se mladina s protiavstrijskim

duhom, ki naj bi delovala na to, da s Trst odtrga od Avstrije in postane del italijanskega kraljestva.

A tudi iz ljubezni do našega naroda ne moremo biti za to, da se ustanovi pri obstoječih razmerah italijansko vseučilišče v Trstu. Italijansko prebivalstvo v Primorju ima veliko prednost pred Jugoslovani, ker se nahaja v mestih, ki nudijo njegovi mladini vsa sredstva za izobrazbo. Iz te prednosti Italijanov pred Slovani da se razlagati prevladanje italijanskega uradništva v Primorju, ki ni prav v nikakem razmerju s številom prebivalcev obeh narodnosti v teh krajih.

Italijansko vseučilišče v Trstu pa bi to krivično razmerje še zelo povečalo, in to tembolj, ker bi se prej ali slej italijanska pravna fakulteta spopolnila v popolno vseučilišče.

Iz ljubezni do Avstrije in do svojega slovenskega naroda moramo biti pri takih razmerah, kakor vladajo sedaj, nasprotni ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu.

Goriški deželni zbor.

Zasedanje goriškega deželnega zbora je bilo zaključeno v soboto popoldne. Od srede naprej je imel deželni zbor vsaki dan sejo. V soboto pa ste bili celo dve seji.

V sredo se je deželni zbor bavil v prvi vrsti z dogodki v Inomostu. Stavljenci so bili v tem pogledu štiri predlogi in jedna interpelacija. Vsebina vseh teh predlogov in interpelacij, kar se je vse razpravljalo nujnim potom, bila je skoro jedna in ista. Protestiralo se je proti brutalnemu nastopu Nemcev nasproti ita-

nanjost gledajo Francozi zelo. Pod vratom nosijo duhovniki „Mojzesove table“, „sutano“ nosijo vedno, kvadrat tudi pri obedu. Uljudni so Francozi — ne mrtvi kot Nemci, pa ne tako živi kot Lahi. Pri obedu se govori le bolj potihoma, menda zahteva to omika.

V gostilni sva bila še zadovoljna. Udala sva se ter pustila „karto“ in obedovala „a table d'hôte“ t. j. udeleževala sva se skupnih obedov, kjer je za vse enako. V spalnici pa se ve nista mogla trpeti onih pernec, ki so v navadi tam, v Švici in na Tirolskem. Ne vem, kako da so ljudje tako zmrzli in da trpé to škodljivo odetev in podzglavje. — Gospodar je govoril tudi italijanski, s točajem sva se domenila jaz furlanski on — španski. Izbereva si še nekaj spominkov ter natočiva lurske vode, da jo odpošljeva domov. Sicer pa se dobi voda tudi v domačih krajih: ali v Ljubljani pri stolnem vikarju, ali pri društveni knjigarni v Inomostu, ali pri Auerju v Donauwörthu, ali Heindlu na Dunaju, ali pa se jo kar naroči pri gg. misijonarjih v Lourdesu: Au R. P. Superieur de Missionnaires de l'Immaculée Conception à Lourdes (France) z 20 h znamko. — Z zadovoljna se posloviva v svetišču in pri hišnih ljudeh: „Na svidenje!“ (samo ne vem kdaj) ter odpotujeva proti zapadu in severu, da posetiva še slovečo božjo pot — od Marije k Jezusu — Paray le Monial v Burgundiji, znano zaradi Kristusovega prikazavja bl. Margariti Mariji Alacoque.

LISTEK.

Spomini s pota.

(Konec.)

Pesmi imajo baje še izza časa Ljudvita XIV. Naglašajo Avé Marijá. Pri pridigi je govoril enkrat profesor dogmatike iz Arrasa. „Lepo, pa previsoko!“ dejal je sošed. Pri peti sv. maši imajo posebne lece za berilo in evangelij. Peli so latinsko mašo enoglasno, ali Benedictus je bil pa že spet „solo“ in nekam teatralen.

Želela sva videti kako čudežno ozdravljenje, in to se je tudi zgodilo. Predno so bili okopali bolnike in pomolili pri votlini, sva dobro videla 60-letnega starčka, ki se ni mogel zganiti zaradi hromosti. S težavo so ga devali na voziček; enako je imel 12-letni deček berglje na vozičku, na katerem so ga vozili. Po prvi procesiji se zasliši nagloma šum, pa petje, nato vzklik: „Čudežno ozdravljenje!“ Mož je hodil sam! Bil je ves nekako iz sebe radi te sreče. Kmalu ko je šel mož k škofu se pokazati, zaupijejo: „Neki hromi deček je vrgel berglje strani in hodi.“ In tudi tega sva videla pozneje.

Porečejo moderne duše: „Kaj to: to je le upliv razburjenja, sugestija!“ Vprašam: Zakaj pa vsem ne sugerirajo in ne dopovedo zdravniki, da so zdravi? Zakaj n. pr. ne reko na raku bolnemu, da je zdrav in to že doma, da ne bo treba hoditi tako daleč. Koliko bi lahko služili! Zakaj nočejo? Ali človek mora

biti ponižen, veren, da bo veroval! Neki luteranski glasbenik je čudežno ozdravel tam, ali veroval le — ni. Mnogo pa se jih tam spreobrne. P. Picard ceni n. pr. število spreobrnjenecv ob narodnem romanju l. 1882 na 700 do 800.

Okoli 300 zdravnikov je izpričalo, da so nekateri slučajni res čudežno ozdravljenje. In pa vzemimo to: Neki plemeniti Francoz E. Artus, čigar nečakinjo so bili zdravniki za neozdravljivo proglasili, pa je vendar čudežno ozdravila v Lourdesu l. 1870. Artus je opisal ves ta dogodek in je ponudil, da plača 15000 frankov vsakemu, ki dokaže, da je le en od čudežev neresničen, ki jih napoveduje Lassérre, ali bi dokazal, da jih je treba razlagati na naraven način. Denar je položen v gotovini pri M. Turgé, Reu de Hanovre št. 6 v Parizu. Zakaj noben noče zaslužiti tega denarja; saj liberalci in drugi taki vendar ne zaničujejo denarja! Kako se neverniki smešijo, je dokaz slučaj Gabrijela Gargona. Ker je bil poškodovan pri železnici, so mu izplačali odškodnino 60.000 frankov in dajejo mu rente 6000 frankov na leto. Mož je bil čudežno ozdravljen in hodi zdrav po Lourdesu, a Francozi ne verujejo tega ter plačujejo dalje 6000 frankov.

Pri sv. mašah sva se spominjala tudi drage domačije in svojcev. Za sv. mašo se obleče mašnik sam, in sicer kar pri oltarju. To je zaradi mnogega števila duhovnikov. Ni mi pa ugajalo, da cerkvenik prenaša cerkvene posode.

Za družbo sva imela nekega gospoda

z Lipskega, deloma tudi drugega z Ogerskega. Radovedno so se nama bližali pa tudi Francozi iz Arrasa in Albyja. Čudno, da se včasih z latinščino ne dogovoríš. Posamični so znali italijanski. „Imate dobrega cesarja!“ so dejali. Povpraševali so, ali imamo še konkordat, pa tudi kak jezik je tu — avstrijski jezik. (In vendar imajo Legérja v Parizu.) Šteli so naju prej ali za Nemca, ali Španca, ali Angleža. Čudno se jim je zdelo, da nimamo skupnega jezika kot oni, marveč da bi bilo v Avstriji kakih 14 jezikov in 6 ver. Nu, polagoma so pa le umeli, da je Avstrija le ime za državo in kaj je to avstrijski Rus (t. j. Slovan), pa tudi kaj so Slovenci, Hrvači, Čehi, Poljaki itd. Sami niso hoteli, da imajo kako narečje, vsaj v pisavi ne, ampak da imajo le eden pismeni jezik. Vendar pa to ni prav tako. Res je, da imajo več narečij, med temi posebno „langue d'oc“, ki se deli v provençalsko in gascognsko narečje. Vsled tega prostega naroda ni vselej lahko razumeti. Ta francoščina se bliža španščini. Ali tudi pismena jezika imajo dva. V Avignonu namreč je društvo „Felibrige“, ki neguje provençalsčino in je od l. 1859 v zvezi s Katalonci. Imajo n. pr. eposa „Mireio“ in „Nerto“ od F. Mistrala in velik slovar od l. 1878—86. To je bilo hudo za njih ponos, ko so čuli, da se pri nas ne uči obligatno francoščina — vsaj na latinskih šolah ne — in da si človek le sam privatno z branjem kaj malega prisvoji. Oh, to se jim je zdelo nemogoče! Narodni ponos! — Na zu-

lijanskim dijakom, protestiralo se je proti vladi, proti inomoškemu magistratu in proti namestništvu v Inomostu, ker niso pravočasno poskrbeli, da bi se bili izgredi preprečili. Zahtevalo se je od vlade, da premesti italijansko pravno fakulteto tja, kjer bodo italijanski dijaki nemoteni nadaljevali svoje študije, in odobravalo se je objednem postopanje italijanskih dijakov, kakor tudi italijanskih profesorjev. Besedilo interpelacije, kakor tudi predlogov, bilo je jako ostro, in občinstvo na galeriji, katerega je bilo vse polno, seveda največ italijanskega, ploskalo je predlagateljem in interpelantu burno ter na ves glas vpilo: doli s Körberjem, doli z Nemci, doli z vlado itd. Vsi predlogi so bili vsprejeti soglasno, ker so zanje glasovali tudi slovenski poslanci.

Vsprejet je bil potem nujni predlog dr. Gregorčiča, ki se glasi:

„Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Stroški za zgradbo dovoznih cest k postajam bohinske železnice, v kolikor zadevajo v zmislu zakona o dovoznih cestah občine, v katerih postaje leže, in v kolikor presega iznos enoletne 20% naklade na vse izravne davke posameznih dotičnih občin, se prevzamejo na breme deželnega zaloga. 2. Deželni odbor se pooblašča, da v zalozbo navedene potrebščine najme deželno posojilo, o katerem naj poroča v prihodnjem zasedanju deželnega zbora.“

Vsprejeta sta bila nujnim potom tudi predloga dr. Venuttija in Klančiča, obsegajoča jedno in isto zadevo, da naj se pozove vlada, da vsprejme ona bolniške stroške za inozemce, katere morajo dosedaj plačevati občine.

Istotako se je nujnim potom vsprejel predlog dr. Verzegnasija, da se pozove vlada, naj stopi v dogovor z italijansko vlado glede iztrebljenja in uravnave mej reke Talio.

Na vrsto je prišel potem zakonski načrt o spremembi občinskega reda. Dr. Gregorčič je predlagal: „Načrt občinskega reda se vrne deželnemu odboru z nalogo, da povpraša občine za njih mnenje o tem načrtu ter da ga z morebitnimi spremembami, — ki naj bi varovale občinsko avtonomijo in občine obvarovale večjih stroškov, — z novim občinskim volilnim redom vred predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju.“ Stavil je ta predlog, ker bode z novim občinskim redom še precej skrajšana občinska avtonomija in pridejo občine pod nekako kuratelo deželnega odbora, v katerem imajo Italijani večino ter pridobijo na ta način večji vpliv nad slovenskimi občinami. Dr. Tuma pa se ni za avtonomijo slovenskih občin nič brigal in je bil za to, da se občinski red v sedanjih sestavi vsprojme. To se je tudi zgodilo z glasovi italijanske večine ter z glasovoma dr. Tume in Štrekelja.

Pri točki glede ustanovitve dežel. kmetijskega urada se je vnela daljša debata. Poročevalec Štrekelj je predlagal v imenu kmetijskega odseka, da se preide o ti točki na dnevni red. Posegli so v debato tudi drugi poslanci. Ker se je govorilo, da je namenjen za dežel. kmet. nadzornika v novem dežel. kmet. uradu sedanjaj tajnik kmet. družbe Hugnes, je stavil dr. Gregorčič predlog, da nima priti v poštev pri imenovanju dotičnih uradnikov nobeden sedanjih uradnikov kmetijske družbe. Pred glasovanjem so zapustili dvoramo poslanci dr. Tuma, dr. Treo, Štrekelj in Klančič. Ostali slovenski poslanci glasovali so proti ustanovitvi dežel. kmet. urada, kar pa ni obveljalo, ker so Italijani v večini. Za dr. Gregorčičev predlog pa so glasovali tudi Italijani in je bil torej vsprejet.

Vlada se je pozvala, da izvrši vse potrebne popravke v oglejski baziliki.

Prošnja Alojzija Žnidaršiča za podporo, da bi zamogel obiskovati obrtno šolo v Inomostu, odstopila se je deželnemu odboru v rešitev. Pri ti priliki je dr. Marani opomnil, da on ni proti podelitvi podpore sploh, ali da je vsekako protinji za slučaj, da bi hotel Žnidaršič v Inomostu študirati.

Glede ustanovitve mlekarne šole v Cerknem se je naložilo deželnemu odboru, da stopi v tem pogledu v dogovor z vlado in se mu je dala na razpolago tudi primerna svota za ustanovitvene stroške.

V četrtkovni seji je stavil poslanec Štrekelj na naučnega ministra interpelacijo glede odnošajev na tukajšnji realki. Dr. Tuma stavil je dva predloga in sicer prvega glede ustanovitve občinskih hranilnic, drugega pa glede razpusta kmetijske družbe in ustanovitve deželnega

kulturnega sveta. Prvi predlog odstopil se je dežel. odboru, nujnost drugega predloga pa je padla. Vsprejet je bil predlog poslanca Štrekelja, s katerim se nalaga deželnemu odboru, da izpostuje od vlade preiskavo vode v Rihembergu v svrhu odstranitve epidemične bolezni legarja, ki v ti občini večkrat nastopa. Vsprejet je bil predlog dr. Maranija glede zakonskega načrta, s katerim bi bila onemogočena nepostavna konkurenca pri izdelovanju in razprodaji različnega blaga. Tudi je bil vsprejet predlog dr. Faiduttija, s katerim se pooblašča deželni odbor, da dovoli kmečkim posojilnicam podpore, da se z njimi pokrijejo ustanovitveni stroški. Dr. Tuma, ki je še isti dan svetoval nekemu slovenskemu poslancu, da stavi sličen predlog, govoril je proti predlogu dr. Faiduttija, češ, da so take posojilnice klerikalno maslo. Dr. Faidutti mu je odgovoril, da ustanovljajo take posojilnice, ki so v veliko korist kmečkemu ljudstvu, katero branijo pred oderuhi, celo protestantje in židje, ter ga vpraša, aliso tudi ti klerikalci. Zakaj pa liberalci ne ustanovljajo takih posojilnic, rekel je dr. Faidutti. Dr. Tuma mu je ostal dolžan odgovora.

Nato je prišel v razpravo zakonski načrt glede izboljšanja učiteljskih plač. Vsprejet je bil tako, kakor ga je predlagal šolski odsek. Stavljena sta bila dva predloga od slovenske strani. Dr. Tuma, ki je v zadnjem zasedanju glasoval proti dežel. šolskemu zalogu, je zdaj rekel, da je ustanovitev deželnega šolskega zaloga jedina najpravičnejša podlaga za pokritje stroškov ljudskega šolstva in učiteljskih plač, in je tudi predlagal ustanovitev dežel. šolskega zavoda, kateri predlog je pa padel pri glasovanju, ker so zanj glasovali samo slovenski poslanci. Istotako je padel posredovalni predlog dr. Gregorčiča, ki je meril na to, da se ustanovi omejeni deželni šolski zalog in da bi prevzela dežela poleg svote 250.000 kron, katero prispeva že sedaj okrajnim šolskim zalogom, še svoto 150.000 K, ki je potrebna za pokritje stroškov provzročeni po novem zakonskem načrtu za devajočim uredbo učiteljskih plač. Ti stroški naj bi se pokrili s tem, da bi se naložile doklade na užitnino od vina in mesa po 20% in na vsak hektoliter podrobno potočenega piva naložila naj bi se davščina od K 1-70. Mogoči primanjkljaj, katerega pa ni pričakovati, pokrili naj bi se z dokladami na izravne davke. Tudi za ta predlog glasovali so samo slovenski poslanci. Po vsprejetem predlogu šolskega odseka se bodo pokrivali, ako zadobi zakonski načrt Najvišje potrjenje, stroški, katere bo provzročilo izboljšanje učiteljskih plač, tako, da bodo okrajni šolski sveti nalagali doklade na užitnino od mesa in vina po 20% in da se bo pobirala davščina od K 1-70 od vsakega hektolitra na drobno potočenega piva.

Prišel je na vrsto deželni proračun in sklenil se je prehod v podrobno debato.

V petek se je pričela in tudi končala podrobna debata in deželni proračun je bil skoro nespremenjen vsprejet. Pri poglavju: Stroški za deželni zbor, je dr. Tuma, ki je pred leti, ko se je sestavljali novi deželni pravilnik, s katerim so se izboljšale deželnim odbornikom letne nagrade in deželnim poslancem dijete, glayno ulogo, nasvetoval, naj bi deželni odborniki ne dobivali nobene nagrade, deželnim poslancem pa naj bi se znižale dijete. Vse to pa najbrže zaradi tega, ker ni on deželni odbornik. Dr. Faidutti in Grča sta ga dobro okrcala. Zadnji je rekel, da dr. Tuma le zato govori, da govori. Kar je včeraj storil, to že danes obžaluje. Tako na primer obžaluje danes, da je včeraj pred glasovanjem o ustanovitvi deželnega kmetijskega urada zapustil dvorano.

V ti seji zvišale so se tudi draginske doklade učiteljem in učiteljicam na deželni gluhonemnici. Odklonil se je načrt glede gradnje vojaške bolnišnice v Gorici. Vsprejet je bil zakonski načrt glede občinskih pristojbin. Zakonski načrt, s katerim bi se imela vpeljati davščina na zasebno porušitev vina v mestu Gorica, se je odstopil deželnemu odboru. Uprava Wendenberških ustanov odstopila se je nadškofijskemu ordinarijatu. Prošnja županstva renškega za ločitev občine Gradišče in ustanovitev samostojnega županstva se je odstopila deželnemu odboru. Dovolila se je občajna svota za brezobrestna posojila za obnovitev prtrtni usi uničenih vinogradov. Bilo je sprejetih še več manj važnih točk.

V soboto sta bili dveseji, jedna predpoludne, druga popoldne in na dnevni red postavljenih je bilo 115 točk, ki so se po veliki večini nanašale na podporo občinam, cestnim odborom in drugim. Poročilo o teh dveh sejah priobčimo prihodnjic, ker bo zanimalo naše čitatelje, da izvedo, koliko in zakaj je ta ali ona občina in ta ali oni cestni odbor dobil deželne podpore. Dostavimo naj le danes, da je bila zaključna seja in sicer že prav na koncu še precej burna. Deželni glavar je v svojem običajnem zaključnem govoru, v katerem je na kratko naslikal delovanje deželnega zbora v sedanjem zasedanju, med drugim tudi rekel, da so zletale nanj od strani, ki oganja povsod politiko, strele in pšice. Dr. Tuma, ki se je čutil s temi besedami prizadet, začel je vpiti in protestirati, a vpiti so začeli nato tudi italijanski poslanci in nastal je hud živ-zav, v katerega je posegel tudi dr. Treo. Ta prizor se je še v hujši meri ponovil, ko je dr. Verzegnassi imel v imenu italijanske večine običajni zahvalni govor na deželnega glavarja, v katerem je istotako omenil dotične strele in pšice. Kričanje in vpitje med italijanskimi poslancimi in med dr. Tumo in dr. Treotom bilo je tako, da se jih ni nič razumelo, kaj so vpili. Konečno je dr. Tuma s svojima tovarišama odšel iz dvorane. Dr. Gregorčič pa je po običajni parlamentarni šegi se istotako zahvalil deželnemu glavarju na vstrajnem vodstvu deželnozbornih obravnav. Omenimo naj še, da je dežel. glavar, ki je izpregovoril tudi par slovenskih besed, svoj govor končal s tem, da je pozval poslance, naj vsak v svojim jeziku trikrat zakliče našemu presvitlemu cesarju: Živio, kar so je tudi zgodilo.

Rusko-japonska vojska.

Petrograjski dopisnik „Echo de Paris“ je imel eno uro trajajoč razgovor z namestnikom Aleksejevom, ki je bil sicer zgovoren, vendar se je branil povedati kaj o svojih odnošajih z generalom Kuropatkinom, češ, da ne sme govoriti o stratežnem položaju. Aleksejev je odločno zanikal, da bi bil on zakrivil zgrešene napade pri Vafankovu in ob reki Šaho, ker on da ni dal nikakega lozadnega ukaza, temveč je prepustil popolno svobodo Kuropatkinu, ki je ravnal, kakor je hotel. Nadalje je Aleksejev izjavil, da se je na vso moč trudil podpirati generala Kuropatkina. Organizacija Japoncev je popolna, morda prepolna. Japonci bi bili, da so postopali manj po načrtu in manje metodično, zavzeli Port Artur z nenadnim naskokom že v pričetu vojne. Vojna bi se bila vsled tega hitreje razvijala. Gibanja generala Kurokija so jako počasna, kar je za Ruse zelo ugodno, ker med tem lahko zbirajo in koncentrujejo svoje čete. O konečnem izidu vojne ni po določni izjavi Aleksejeva ni najmanje dvomiti. On je uverjen, da zmaga Rusija. Sedaj ima Kuropatkin na razpolaganje že nad 400.000 mož. Posledice eventualne japonske zmage je Aleksejev slikal z najčrnejšimi barvami. Japonska bi v tem slučaju organizovala kitajsko državo in potem nastane za pomorske evropske narode večja nevarnost nego za Rusijo, ki je zavarovana z neskončnimi deželami Sibirije.

Berolinski „Militär Wochenblatt“ piše, da se je general Kuropatkin izkazal znamenitim strategom. Ta list ne more umeti, kako da se je tega moža moglo toliko grajati. Dobri vzroki so bili za to, da se Kuropatkin ni izogibal tistim delnim nevspehom ter da se je počasi umikal do Mukdena. Če bi se bila mandžurska armada izogibala boja in bi se bila brez bojev umaknila v Mukden, bi bila Japonska ofenziva zadobila vse drugačen tempo nego ga je v resnici. Takovo umikanje bi bilo nedoglednega pomena. To je vedel Kuropatkin in zato se je umikal le od postojanke do postojanke. To umikanje po etapah ni bilo nič drugega, nego dobro premišljena strategija za utrujenje sovražnika. Ob številu vojske, na katere neznatnosti bo še svet strmela, je umel Kuropatkin siliti Japonce v napade, ob katerih so imeli velikanskih žrtev in so obrabljali svoje najboljše moči pred svojim prihodom do Mukdena. Izvajanje te Kuropatkinove strategije je bilo mojstersko. Ruske čete so se vsikdar umikale v vzornem redu; tako tudi pri Liaojangu. Japonci so tam, mesto da bi bili priredili Rusom Sedan, izvojevali le

negativno, brezplodno zmago, ki so jo poplačali z izgubo skoraj 20.000 mož. Japonska ni v položaju, da bi mogla prebiti mnogo takih zmag. Rusija pa more ob svojem neizcrpljivem materijalu na ljudeh kaj lahko preboleti še mnogo takih porazov. Vrhu tega so bile od Julu do Vafankova ruske izgube na vjetih le neznatne, dočim so imeli Japonci večje žrtve.

V ruskih krogih vojne mornarice se govori o izjavah namestnika Aleksejeva, češ, da razne vesti o položaju v Port Arturu ne odgovarjajo dejstvom. Nikakor se ni bati, da trdnjava tako hitro pade, ker morajo Japonci premagati prej še velikanske težave. General Steselj se je tako vtrdil, da bo Japonce stalo še mnogo žrtev, predno vzamejo trdnjavo.

Dnevno povelje na mandžursko armado podaja število ranjenih častnikov in vojakov, ki so bili odvedeni v Mukden, oziroma dalje. Ranjenih častnikov je bilo 828, vojakov pa 28.479, število bolnih častnikov 128, vojakov 3827.

General Saharov je brzojavil v torek, da je dan 14. novembra minul mirno.

Poziv.

Dne 10. t. m. je upepelil požar v Čepovanu 11 hiš in 4 gospodarska poslopja. Ogenj se je razširil radi močnega vetra tako hitro, da ni bilo mogoče rešiti skoro ničesar: hišna oprava, obleka, perilo, gotovi denar, vsi poljski pridelki in krma so uničeni. Skupna škoda znaša okolu 60.000 K, zavarovanih pa je bilo le sedem gospodarjev za skupaj le 6100 K.

Jednajst družin z mnogobrojnimi otroci je v največji bedi brez živil, brez zadostne obleke, obupal in perila. Za sedaj so jih sprejeli dobrosrčni sosedje. Hitra pomoč je toraj nujno potrebna. Podpisani pomožni odbor se obrača do vseh čutečih src z iskreno prošnjo za podpore pomilovanja vrednim pogorelcem; sprejemajo se hvaležno bodisi denar, bodisi obleka, odeje, perilo ali živila. Mili darovi naj se blagovolé oddajati pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici ali pa pošiljati županstvu v Čepovanu.

V Čepovanu 14. novembra 1904.

Henrik grof Attems,

c. kr. dvorni svetovalec in voditelj okrajnega glavarstva v Gorici.
Andrej Podgornik, Jakob Rejec,
župan. župnik.

Dopisi.

V Čepovanu, 15. novembra. — Dne 10. novembra letošnjega leta Čepovanci nikdar ne bodo pozabili. Ob 11¹/₄ uri predpoludne, ko so se ljudje pripravljali ravno h kosilu, začuje se srce pretresujoče vpitje: „Pri Drabantu gori“. Veliki zvon, ki ravno 30 let ni oznanjeval take nesreče, začne v plat biti in ljudi klicati v pomoč. Ljudje vpijejo, jokajo, tarnajo, žival tuli, strehe pokajo — bil je prav sodni dan. Ker je bilo uže dolgo lepo vreme, bile so naše slamnate strehe v gorenjem delu proti farovžu suhe in naenkrat vse v ognju. Brizgalnica naša požarne brambe mogla je edino varovati, da se ogenj ni mogel širiti v doljeni del vasi. Ljudje so sicer — vsi brez izjeme — delali skoraj bi rekel čez svoje moči, — a ognja ugasi ni bilo mogoče. Pa tudi iz hiš ni bilo mogoče skoraj ničesar rešiti. Proti večeru se je požarni brambi posrečilo ogenj toliko ukrotiti, da smo začeli upati, da se požar ne bo dalje širil. In videli smo 11 hišnih števil in nekatere bleve in kleti popolnoma uničene. V veliki nevarnosti je bil tudi farovž, bil je uže v njem tak dim, da ni bilo mogoče notri bivati, vendar je hvala Bogu ohranjen. Može in tudi nekatere ženske delale so celo noč in varovali. Proti jutru ob 5. uri so pa nekateri skoraj onemogli. Ravno takrat pa začne burja pihati. Velika in nova nevarnost, da veter zanese ogenj zopet v druge hiše. Zvon začne zopet klicati ljudi, ki so zopet prišli vsi in odvrgli novo nevarnost. Ogenj začel je pojemati. Vendar popolnoma pogašeno še sedaj ni, v tleh še vedno tli, a strahu ni več.

Ukončani so pogorelcem vsi pridelki, pohištvo in obleka. Življenje so

hvala Bogu vsi rošili, dasi so si nekateri poškodovali razne ude.

Včeraj 14. t. m. obiskal je našo vas visokorodni gospod dvorni svetnik in c. kr. goriški okrajni glavar graf Attems. Ogledal si je pogorišče, tolažil uboge nesrečneže, svetloval kaj in kako treba vkreniti, da se dobi kaj pomoči. Konečno je nekatere pogorelece še obdaroval iz lastnih sredstev. Ljudje so zelo potolaženi radi visokega obiska, ker vidijo, da imajo še celo tako visoke prijatelje. Bog povrni vam, gospod graf, Vaš obisk, Vaše tolažilne besede in Vašo doroto!

Pa tudi drugim prijateljem kličemo: ne zapustite nas v sedanjji nesreči. Zima je pred vratmi, a nimamo ničesar, vse je nam ukončano. Saj se cenil škoda od 60 do 70 tisoč kron.

Iz Mirna. — (Mirenske novice) — Če boste hoteli, g. urednik, priobčevati, sem se namenil vam vedno vsaki mesec sporočiti nekaj mirenskih novic:

Občinski dom, katerega zida občina, bo kmalu dovršen in občinske volitve se bodo vršile že v novem stanovanju. Drugo leto pride menda na vrsto šola, katere smo tudi potrebni.

G. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu vprašamo, ali nastavlja uradnike za to, da pošiljate kvarije, kakor se je to zgodilo z dvema fotografijama, katere je poslalo „Kat. delavsko društvo“ eno v Kostanjevico in eno v Ljubljano in sta prišli naslovljencema v roke čisto prelomljeni. Mogoče zato, ker so bile fotografije tiste „velike klerikalne blamaže“ v Mirnu.

Še sedaj v re po „Sočinih“ možganih zadnja „klerikalna blamaža“ v Mirnu. Smešno je bilo, kako so se takrat „liberalci“ in demokrati eden drugega psovali, zakaj da niso šli v Miren po kostanj v žerjavico. Mi smo bili potem povabili obojne, ali še sedaj jih ni in jih menda tudi ne bo, ker „grozdje je prekislo“, bi dejala „Soča“.

Pravila „Podpornega društva v Mirnu“ je namestništvo v Trstu, kateremu so bila v potrjenje predložena, zavrnilo, z opombo, naj se pravila popravijo oziroma spopolnijo. Pravila so se v smislu namestniškega odloka popravila in zopet v potrjenje poslala. Upamo, da bo namestništvo po svojem načrtu popravljena pravila hitro potrdilo. Splošna želja delavstva je, da bi tisti denar (1800 K), ki je ostal od bivše podružnice (in katerega so njih žuljave roke zaslužile), prišel v novo društvo. Zato opozarjamo „Slov. podporno društvo v Gorici“ in naše delodajalce, da se bomo v dosegu tega borili do skrajnosti.

Pravi, da ne drži z demokrati, namreč naš podžupan Anton Mozetič. Ali ta-le slučaj ga postavlja v pravo luč: Neki kamnoseški podjetnik v Gorici je dobil neko naročbo za 160.000 K. Ker sam tega bi ne mogel izvršiti, je iskal drugove, s katerimi bi skupno vzel delo. Prišel je tudi k tukajšnjemu mojstru Budinu in potem tudi k Mozetiču, kateremu je povedal, da bo, če delo dobi, v družbi tudi Budin. Naš podžupan se razkači, češ: Budina ne, ker njegovi delavci niso organizirani. — Na vislice ž njimi, ker niso demokratje, kaj ne, g. Tunin?

Se imajo čas, namreč Budinovi delavci se upisati v demokratično društvo. Tako jim je na uho povedal neki demokrat. No, oni si pa mislijo, da polniti demokratične žepe bodo imeli vedno čas.

Čerkev na novo preslikal je tukajšnji slikar g. Wencelj. Izvršil je delo prav lepo.

*) Prosimo. Ur.

Novice.

V Mavhlnjah je veleč. g. vikar Anton Keber že več časa nevarno bolan. Priporoča se ga v pobožni memento!

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg.: Ivan Krkoč 20 v; Miha Večerina iz Tomaja 20 v; Katarina Mokrin 48 v; Marija Vilhar 60 v; Marija Tomazin 60 v; Terezija Škodlet 40 v; N. N. 40 v; Ivan Kosovel 40 v; Anton Jerman 20 v; Josip Godnič, kurat 2 K; „Slovenska Beseda“ 1 K 2 v; E. S. 1 K 50 v.

P. n. gospa Katarina Leske je nabrala v Mirnu 70 K 99 v; in v Gorici še 50 K (skupaj do zdaj v Gorici 477 K 84 v). Mej poslednjimi je vstetil tudi 20 K, ki jih je daroval visoko-

rodni gospod baron Andrej Winkler, doželni predsednik v pokoj.

Odbor se zahvaljuje ob tej priliki za vse usluge č. g. župniku Gotardu Pavletiču in izreka vsem, ki so kaj prispeli v dober namen iskreno zahvalo. Bog plati!

Za „Alojzjevišče“: Nabrali na „Martinovo“ v Avčah 15 K 92 v; neimenovana 5 K; L. Corte 1 K. Bog plati!

Dar. — Uprava „Primorskega Lista“ je prejela za „Solski Dom 1 K 2 v, katere je darovala družba „Slovenska Beseda“; Vilhar Marija 60 v; Tomazin Marija 60 v.

Za pogorelece v Čepovauu so do sedaj darovali: Visokorodni gospod graf Attems, c. kr. okr. glavar 50 K; blagorodni gospod Ivan Berbuč, deželni poslanec 50 K; prečastni gospod Blaž Grča 50 K.

Posojilnice v deželnem zboru goriškem. — Ne da se tajiti, da je v naši deželi izposojevanje denarja na visoke obresti še precej razširjeno. Bogalini posojujejo ubogim revežem denar, ki morajo tem svojim „dobrotnikom“, kakor se ti upniki prav radi imenujejo, plačevati visoke obresti, poleg tega morajo jim pa izvrševati še razna dela, vožnje itd. zastonj ali pa vsaj na pol zastonj in vse to navadno ob času, ko bi moral tak revež sam obdelovati svojo zemljo in trpi vsled zamujenega dela veliko škodo.

Te krivične razmere odstraniti in gmotno stanje ubogega kmetijskega ljudstva izboljšati zamoglo bi se z ustanovitvijo posojilnic po deželi, ki bi posojevale denar potrebnim prebivalcem za primerno nizke obresti in ubogega seljaka na ta način rešile iz odušinskih rok.

V goriškem deželnem zboru se je proti koncu zasedanja razpravljalo o posojilnicah.

Poslanec dr. Tuma je predlagal, naj se ustanove občinske posojilnice.

Predlog odstopil se je deželnemu odboru.

Potem je predlagal posl. dr. Faidutti, naj dežela podpira posojilnice s tem, da jim pokrije ustanovne stroške.

Ta zelo praktični in koristni predlog je bil od deželnega zbora tudi vsprejet. Ako bi bil poslanec dr. Tuma v resnici vnet za blagor ubogega ljudstva, bi moral glasovati za ta predlog. A on tega ni storil, ampak ga je nasprotno strastno pobijal, češ, da se s tako podporo posojilnicam podpira „klerikalizem“.

Značilno je za vse liberalce naslednje dejstvo. Ko nimajo nikakega razloga glasovati proti neki ljudstvu koristni stvari, a glasovati proti hočejo, tedaj utemeljujejo svoje protiglasovanje s „klerikalizmom“, katerega širijo take ljudstvu koristne ustanove.

Liberalci so pač povsod jednaki in vsi imajo skupno lastnost, da so nasprotniki ljudskega blaga.

Nedeljska demonstracija goriških Italijanov. — V nedeljo odkrili so goriški Italijani spominsko ploščo na rojstni hiši slikarja Rotte v ulici Formica, kjer se je zbralo staro in mlado, moški in ženske, posebno močno pa so bile zastopane stare, radovedne ženske. Pri odkritju je bil navzoč tudi goriški župan in slavnost je poveljevala mestna godba.

Po dokončanem odkritju začela je vpiti tamkaj zbrana goriška „mularija“ „Evviva Gorizia italiana“, „Abbasso Innsbruck“, „Abbasso dr. Körber.“ Mej temi klici slišali so se tudi protiaustrijski kakor: „Evviva Italia“, „Abbasso Austria.“ Policija je mirno stala pri demonstrantih in niti prsta ni ganila, ko so se zasliali iz množice taki in jednaki glasovi. Zdelo se nam je, kakor da bi imela policija nalogo, varovati te vročekrvne Italijančke, da jim kedo ne skrivi lasu.

Nato odšla je množica ob zvokih mestne godbe, ki je svirala znane italijanske koračnice: della Lega, Evviva s. Giusto, prepevaje različne pesmi kakor: Lasse pur... itd. ob spremstvu policije po mestu do poslopja društva „Ginnastica.“

Znane goriške šivilje metale so mej obhodom po mestu zelene, rdeče in bele papirje, na katerih so bili razni napisi, nekateri tudi proti Avstriji.

Kakor pri vseh takih prilikah. poskrbelo se je tudi tukaj za smeh in kratek čas. Neki šalivec, ko je videl pri odkritju plošče toliko starih ženic, zaoril je navdušeno: „Evviva le babe“ (živijo babe), na kar je vsa nevedna množica, ki ni

vedela kaj vpije, to zaslišavši gromovito zavpila: „Evviva“!

Najbolj smešni so „liberalci“ takrat, kadar smešijo dr. Kreka po svojih listih. Včasih piše „Soča“, da ne ve, kaj govori, včasih, da ga poslušalci niso razumeli itd. Take kritike pišejo „liberalci“ o Krekovih govorih. Da bi pa kaj resno in stvarno razmotrivali Krekove govore, za to so preneumni. Kobariški „liberalec“ je izustil uničevalno sodbo o Kreku, da je namreč „čisto navaden politični slepič“. Joj! No, Bog daj slov. narodu le veliko takih „slepčev“! Sicer pa dela ta najnovejši kobariški kritik „liberalcem“ pravo sramoto. Revež ve samo to, da je „liberalec“, drugega menda nič. On hoče dati razumeti, da goriški „liberalci“ niso taki, kakor morda dunajski, ali drugi. To pravi seveda on, ker več ne ve, niti tega, kar bi kot „liberalec“ moral vedeti, da je namreč duh liberalizma povsod isti. Kar liberalci naredijo na Dunaju ali kje drugje, na Nemškem, Francoskem, Laškem, to vse odobruje in prežvekuje tudi „Soča“ za „Narodom“. Kar liberalci in framazoni delajo sedaj na Francoskem, ki izganjajo namreč redovnike, prepovedujejo učiti v šolah krščanski nauk, zabranjujejo procesije in druge javne cerkvene slovesnosti itd., ravno to bi radi dosegli tudi avstrijski liberalci, med katerimi so tudi slov. „naprednjaki.“ Pisava „Naroda“ in „Soče“ dovolj jasno dokazuje to. Seveda tega kobariški „liberalec“ ne ve, ker je preneumen. Resnico te zadnje trditve potrjuje on sam. Pravi namreč, da pri shodu ni bilo nobenega razumnega inteligentnega moža, marveč vse, kar zna misliti s svojo glavo, je bilo daleč proč. On pa, ki je tako natančno slišal vsako besedo Krekovo, videl celo njegove pesti, je pač moral biti prav blizu. Tedaj tudi on ni razumen in ne misli s svojo glavo. No, to je gotovo res! C.

Imenovanju v sodnijski stroki. — C. kr. nadsodišče v Trstu je imenovalo kancelijskimi oficijali: nadpaznika jetnišnice Fr. Josipa Mozetiča ter kanceliste Iv. Renčelja v Trstu, Friderika Scholfa v Buzetu in Gvida Cernicha v Vodnjanu.

Slovensko kat. akademsko društvo „Zarja“ v Gradcu je izvolilo g. Ivana Dermastia, župnika v Plaveh, radi njegovih zaslug za društvo za častnega člana.

Vabilo k občnemu zboru cecilijanskega društva za goriško nadškočjo v Gorici na praznik sv. Cecilije dne 22. t. m. V župni cerkvi sv. Ignacija. Ob 10. uri slovesna sv. maša, pri kateri se bo pela: maša: Th. Bartholomaeus op. 3. In h. S. Servatii, moški zbor z orgljami, orkester priredil Avg. Seghizzi. Introit in komunijo koralno; Graduale: Oudi filia, Fr. Endler; Ofertorij: Offerentur regi, V. Engel. Po maši občeni zbor v dvorani Hilarijanske tiskarne (Nunska ulica). Popoludne ob 2. uri v stolnici se bodo peči ti-le možki zbori: 1. Adoro te — B. Kothe; 2. O crux Ave — Philipp; 3. O salutaris — Fr. A. Vater; 4. Iubilante Deo — C. Aiblinger; 5. Ave Maria — Fr. X. Witt; 6. O sacrum convivium — M. Haller; 7. Tu es Petrus — M. Haller. Med posameznimi točkami bodo predigre in medigre raznih cerkvenih skladateljev. Posebnih vabil se udom ne bode pošiljalo. Povabljeni so s tem vsi prijatelji cerkvene glasbe. O d b o r cecilijanskega društva.

Varnostne razmere v našl Furlaniji. — O teh čitamo v tukajšnjem italijanskem listu „Gazzettino Popolare“ to-le: V Furlaniji se že nekaj časa sem ne govori o drugem, ako ne o napadih, tatvinah in o poškočovanjih. Prava pravcata tolpa malopridnežev se potika po furlanski ravnini in navdaja tamošnje mirno prebivalstvo z nemalim strahom. Pri vsem tem, da se orožništvo vedno pomnožuje, si ne upajo ljudje po mraku iz hiš in se ne čutijo niti pod lastno streho varne. Nahajamo se zopet v srednjem veku. Malopridneži nadaljujejo neprenehoma svoj grdi posel in ne posreči se oblastvom, da bi jim prišle do živega, naj se v dosegu tega namena še toliko trudijo ter še toliko skrbje za varnostne odredbe. Neki gospod, ki se je nahajal zadnje dni nekaj časa v Furlaniji, pravil je, da se mu je zdelo, kakor da bi bil kje v Kalabriji, kjer se brigantstvo najbujneje šopiri. Tako je namreč prestrašeno ljudstvo po furlanskih vaseh. In teh razmer še noče biti konec, kar dokazujejo vesti uredništvu zgoraj omenje-

nega lista skoraj vsaki dan. Najnovejša dogodka sta ta-le dva: V Muši sta se izvršili v terek dve tatvini. Tatje udri so v prodajalnico trgovca Braidota ter mu odnesli 20 K. Istotako so okradli trgovko Delarea ter ji vzeli 170 K. V pondeljek pa sta dva lopova napadla med Korminom in Marjanom v bližini vile Angoris, čevljarja Falzarisa, ko se je vračal domov. Vprašala sta ga, da li je bogat in ako je posestnik. Ko jima je ta odgovoril, da je le reven čevljar in oče osmerih otrok, vrgla sta ga na tla, ga vsega preiskala ter odnesla potem pete.

V vipavskem Križu je zgorela v četrtek 10. t. m. popoldne Šenova hiša na trgu. Pri gašenju sta se posebno odlikovala samostanski brat kuhar in mlad hlapec, načelnik postaje na Cesti je blagovoljno posodil brizgalnico.

Ranjen je bil v terek zvočer v tukajšnji vojašnici Dalmatincev Gapič. Gapič je služil pri tukajšnjemu pešpolku in je bil desetnik pri tretji stotnji. Koncem oktobra t. l. izstopil je iz vojaške službe. V terek zvečer podal se je pa v vojašnico, da bi tam obiskal svoje znance. Ko je stopil iz kantine, zabodel mu je v hrbet neki vojak, doma iz Maribora, nož in ga tako močno ranil, da se je Gapič zgrudil na tla. Vojak maščeval se je nad Gapičem, ker je bil Gapič njegov predpostavljenec in je z njim baje prestrogo ravnal. Bil je koj pri rokah polkovni zdravnik dr. Haager, ki je podelil ranjencu prvo zdravniško pomoč. Vojaka so zaprli.

Splašil se je v terek okolu 11. in pol predpoludne na Fran Josipovem tekalšču konj zdravnika dr. Fraticicha, ko se je zdravnik vračal domov. Pri kavarni Corso zašel je voz v jarek, pri kateri priliki je kočijaž padel z voza. Konj pa je naglo potegnil voz, v katerem se je nahajal zdravnik, iz jarka ter strašno dirjal po ulici Tre Re. Na koncu ulice pa ga je ustavil neki topničarski častnik. Dr. Fraticichu se ni zgodilo nič hudega.

Aretirali so Alojzija Devetaka iz Opatjegasela, ker mu je prepovedano bivati v mestu, iz katerega je bil izgnan.

Ubila se je v Kostanjevici na Krasu dne 15. t. m. 75 let stara Katarina Novak. Padla je namreč s hodnika pred hišo tako nesrečno na tla, da je bila takoj mrtva. Šla je na drugi svet hitro za svojim možem, ki je umrl pred tremi tedni. N. p. v m!

Demonstracije v Kopru. — Iz Kopra: Tudi v Kopru je bila v nedeljo demonstracija. Vprizorili so jo italijanski — dijaki. Začeli so na glavnem trgu o priliki, ko je priredila tamošnja godba običajni koncert. Vpili so: „Abbasso l' Austria!“, „Evviva l' Italia!“, „Abbasso il governo!“, „Evviva la republica!“, „Abbasso Körber!“, „Evviva l' università italiana a Trieste!“, „Abbasso i leccapiattini!“ itd.

Roparski umor župnika. — V Heldenbergu blizo Frankobroda so minolo soboto našli tamošnjega katoliškega župnika umorjenega s prerezanim vratom. Očividno so ga umorili tatje, ki so ulomili v župnišče. To izhaja iz okolnosti, da je bilo župnišče popolnoma oropano.

Živila so se podražila. — Ker so se malone podražila vsa živila, morajo naše gospodinjje povsod misliti na nove prihranke. Pri tem opozarjamo na to kar smo povdarjali že čestokrat, da si tisti, ki uporabljajo Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo, dokaj prihrani, se celo v mnogih primerih popolnoma odreče zrnati kavi in tako lahko poravnava marsikaj, kar izdaja več. Gospodinjje, ki so brez predsodka, že davno prinašajo „čisto“ Kathreinerjevo kavo na mizo, in izkušnja uči, da je ne opusti nihče več, kdor se je navadil. Močno pripravljena, je „Kathreinerjeva Kneippova sladna kava“ jako prikupnega okusa in zlasti za otroke redilna in krvotvorna. Pri tem je treba dosti manj mleka, da se doseže okusna kavina barva, nego ob uporabljanju močno barvajočih kavinih surrogatov, torej prihranek tudi tu. Zategadelj povdarjajte pri nakupovanju vselej ime Kathreiner, zahtevajte le izvirne zavoje s sliko župnika Kneippa in ne jemajte niti odprto odtehtanih oprazenih izdelkov, niti malovrednih posnemkov v drugačnih zavojih.

Loterijske številke.

12. novembra.

Trst 90 44 24 74 45
Lino 49 7 17 12 70

ZALOGA VINA

J. Toroš, v ulici proti Soškemu mostu 6, ujudno priporoča svojo zalogo vina, ki je založena z belim, črnim, starim in novim, brškim, vipavskim in istrskim in s prav dobro sladko rebulo. Vino se odpošilja na vse kraje od 56 l. naprej. Postrežba pošena.

Nova delavnica cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.
Podpisani vsoja si naznaniti pred duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker že nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji pred duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelivode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani
Franc Leban,
srebrar.

Št. 3449

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil III. četrtletja t. j. mesecov julija, avgusta in septembra 1903 začne v ponedeljek dne 5. decembra 1904. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastaviljalnice in ž njo združene hranilnice.
V Gorici, 7. novembra 1904.

Edina slov. kleparska delavnica

v ulici sv. Antona št. 1

Podpisani se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in tudi na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor cevij za vodo, žlobe za stavbe, kuhinjske priprave. Prevzema tudi vsako popravilo po prav nizkih cenah. Zagotavlja točno in solidno postrežbo udani

Karol Čufer,
klep. mojster.

And. Fajt,

pekovski mojster, Gorica, tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, kakor za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po zmerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

A. Krušič

trgovec in kroj. mojster
Gorica, Gius. Verdi 33

naznanja sl. občinstvu, da je dobil ravnokar *sveže angleško in avstrijsko blago, kakor tudi svežih izgotoljenih oblek in površnikov* raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo jesensko in zimsko sezono. — Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Izdelek lastnega blaga jamčim.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in poselne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niruberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obovala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Odlikovani fotografski atelje

Anton Jerkič

Gorica, Gosposka ulica hiš. št. 7, II. nadstropje - - -

je največji in najmodernejši urejen atelje na Primorskem. Izvršba vseh vrst fotografij je neprekosljiva. Na razpolago je neštivilno pohvalnih pisem. Cene nižje kakr pri kn kurentih - - - - -

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlino izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinjšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo št. 5 in podružnica v hiši „Monta“.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana šica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Stiskalnice za sadje in grozdje s trajno delujočim pritiskalom in regulatorjem za pritisek: „Herkules“. Zajamčeno najhitrejše delo.

Hidravlične stiskalnice s posebno ročnim pritiskalom in hitrim delom.

Sadne in grozdne mline, Robkalnice,

Popolne Moštarne stalne in vozeče.

Stiskalnice za sadni sok, mlinci za jagode.

Sušilnice za sadje in zelenjad. stroje za lupljenje in rezanje sadja

najnovejše, samodelujoče, patentirane, ki se dajo nositi in voziti. Škropilnice za trte, drevesa, gorščico „Syphonia“, pluge izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH in dr. tvornica kmetijskih strojev, li-varne in zdelovalnice plugov na Dunaju II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovana z nad 500 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširni ceniki zastoj. Zastopniki in prekupei dobro došli.

Sprejema

hranilne vloge katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignone obrestipripisuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

s glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.